

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/73/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5915200766
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5915200766.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov matky: G. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, XXX XX E., zastúpenej JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou, so sídlom U. X, XXX XX E. a otca: E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. X. XXXX/X, XXX XX E., zastúpeného Mgr. Monikou Dubskou, advokátkou, so sídlom X. XX, XXX XX E., v konaní o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-515 zo dňa 27.10.2015, v spojení s uznesením Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-528 zo dňa 27.10.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-515 zo dňa 27. 10. 2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-528 zo dňa 27. 10. 2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil otcovi dieťaťa prispievať na výživu maloletého U. I., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 140,00 Eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc od 13.02.2015. Zameškané výživné za obdobie od 13.02.2015 do vyhlásenia rozsudku vo výške 256,05 Eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky dieťaťa do troch dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku. V ostatnej časti súd návrh matky zamietol. Zároveň súd upravil styk otca s maloletým U. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom, každý utorok v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. a každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. s tým, že prvé štyri stretnutia sa uskutočnia v mieste bydliska maloletého dieťaťa a za prítomnosti matky maloletého dieťaťa, nasledujúce stretnutia v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa a mimo bydliska maloletého dieťaťa. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe návrhu matky maloletého dieťaťa Okresný súd Ružomberok rozsudkom č. k. 5P/11/2015 - 205 zo dňa 31.03.2015 zveril maloletého U. I., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, otcovi dieťaťa uložil povinnosť prispievať na jeho výživu výživným vo výške 110,00 Eur mesačne, počnúc od 13.02.2015, zameškané výživné za obdobie od 13.02.2015 do vyhlásenia rozsudku vo výške 168,95 Eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky dieťaťa do 15 dní od právoplatnosti výroku rozsudku a v ostatnej časti súd návrh matky zamietol. Zároveň súd upravil styk otca s maloletým U., a to každú stredu od v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky maloletého dieťaťa s tým, že v prípade neuskutočnenia stretnutia otca s maloletým dieťaťom je matka povinná poskytnúť otcovi náhradný termín v rovnakom rozsahu.

Na základe odvolania matky dieťaťa proti vyššie uvedenému rozsudku Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 6CoP 31/2015 - 250 zo dňa 30.06.2015 rozsudok okresného súdu vo výrokoch o určení výživného otca na maloleté dieťa, určení výšky nedoplatku otca na výživnom, vo výroku, ktorým

súd vo zvyšnej časti návrh zamietol a vo výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, ako aj vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že vo zvyšnej časti, t. j. v prvej vete výroku zostal rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015 - 205 zo dňa 31.03.2015 nedotknutý. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia Krajský súd v Žiline nariadil okresnému súdu doplniť dokazovanie zistením príjmu otca dieťaťa za rok 2014 a odôvodnených potrieb maloletého U.

s prihliadnutím na znenie § 63 ods. 2 a 3 Zákona o rodine, s tým, že po doplnenom dokazovaní je potrebné sa opätovne vysporiadať s otázkou výšky výživného na maloletého U. a nedoplatku otca na výživnom (s prihliadnutím na už otcom zaplatené sumy výživného) a vyčísliť prípadný dlh otca na výživnom. Zároveň je potrebné upraviť styk otca s maloletým U. s ohľadom na denný režim maloletého dieťaťa, vyhodnotiť aj okolnosti na strane matky, ktoré nemôžu otca vylúčiť zo styku so synom.

Prvostupňový súd citoval ust. § 36 ods. 1, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a § 77 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“) a uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec dieťaťa je konateľom a spoločníkom spoločnosti TRADEKON, s.r.o., ktorá vznikla dňa 22.05.2013, pričom podľa účtovnej závierky uvedenej spoločnosti k 31.12.2014, spoločnosť vykazuje za účtovné obdobie po zdanení zisk vo výške 1.689,00 Eur. Ďalej je otec dieťaťa konateľom a spoločníkom spoločnosti SECURITEK, s.r.o., ktorá vznikla 16.08.2012, pričom podľa účtovnej závierky uvedenej spoločnosti k 31.12.2014, zisk spoločnosti za účtovné obdobie po zdanení predstavuje 1.716,00 Eur. Súčasťou sú i predložené prílohy týkajúce sa majetku a výdavkov spoločnosti, ako aj daňové priznania k dani z príjmov uvedenej právnickej osoby, podľa ktorého daňového priznania za rok 2014 výsledok hospodárenia pred zdanením predstavuje 2.195,91 Eur. Otec dieťaťa je i konateľom a spoločníkom spoločnosti RELOCK, s.r.o., ktorá vznikla 01.01.2008, pričom podľa predloženej účtovnej závierky uvedenej spoločnosti zostavenej k 31.12.2014, celkový súčet výnosov spoločnosti predstavuje 39.771,39 Eur a náklady 35.0063,68 Eur. Podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby - otca dieťaťa za rok 2014, príjem predstavuje 46.711,66 Eur a výdavky 41.898,57 Eur, základ dane 4.813,09 Eur). Z výpisu z evidencie motorových vozidiel bolo preukázané, že otec maloletého dieťaťa nemá v držbe ani vo vlastníctve žiadne motorové vozidlo ako fyzická osoba, rovnako ani ako fyzická osoba - podnikateľ, a ani spoločnosť SEKURITEK, s.r.o., RELOCK, s.r.o. V držbe/vlastníctve má motorové vozidlo spoločnosť TRADEKON, s.r.o., ide o osobné motorové vozidlo MERCEDES - BENZ ML 320 CDI. Otec dieťaťa býva sám v byte na ulici O. M. R. X. č. X, za ktorý uhrádza mesačne čiastku 98,90 Eur, rozhlas a TV 4,64 Eur mesačne, elektrina záloha 25,00 Eur mesačne, spláca úver, ktorý mu bol poskytnutý Prima bankou Slovensko, a.s. dňa 24.05.2013, úver poskytnutý Dexia bankou Slovensko, a.s. a kontokorentný úver.

Matka dieťaťa uzavrela dňa 29.12.2014 manželstvo s U. M., dňa 16.03.2015 sa jej narodila dcéra maloletá M. M., o ktorej skutočnosti sa súd dozvedel až z podaného odvolania. Spolu so svojím manželom Ing. U. M. a maloletými deťmi býva matka v spoločnej domácnosti v nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve Ing. U. M. v O. U.. V období od 30.05.2014 do 31.01.2015 poberala matka materskú vo výške 439,00 Eur mesačne, v mesiaci január 2015 jej vyplatený rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur, rovnako aj v mesiaci február 2015, v období od 16.03.2015 do 30.06.2015 jej bolo vyplatené materské v celkovej výške 1.903,20 Eur. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok zo dňa 01.06.2015 jej s účinnosťou od 01.04.2015 bol odňatý rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur a jej nárok na materské trvá do 08.11.2015, po uvedenom dátume bude poberať rodičovský príspevok a prídavky na dve maloleté deti.

Pokiaľ ide o rozsah vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu, Zákon o rodine upravuje zákonné pravidlá pre určenie výšky výživného rodičov k deťom, pričom konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa a jednak na strane povinného rodiča. Rozhodujúce sú reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, v neposlednom rade sú dôležité i odôvodnené potreby dieťaťa. Pri rozhodovaní o rozsahu výživného je teda potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom slova zmysle, hmotné potreby ako je oblečenie, obuv, výdavky na hygienu a zdravie, to jest všetky nevyhnutné potreby, ktoré sú odstupňované v závislosti od veku maloletého dieťaťa a spôsobu jeho života. Po oboznámení sa s odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa, ako aj so zárobkovými možnosťami, schopnosťami oboch rodičov prvostupňový súd ustálil výšku vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu na sumu 140,00 Eur mesačne. Podľa názoru súdu takto stanovené výživné pokryje odôvodnené výdavky maloletého dieťaťa, ktoré spočívajú v zabezpečení výživy vo vlastnom slova zmysle, hmotné potreby ako je oblečenie, obuv, potreby súvisiace so zdravotným stavom, pričom miera týchto potrieb je vždy odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného

stavu. Maloletý U. vo veku jeden a pol ročného dieťaťa má odôvodnené výdavky na stravu, pričom si však súd poznamenal, že matkou dieťaťa vyčíslené náklady na stravu, tak ako uvádza vo svojom prehľade na č.l. 267 sú neprimerane vysoké a nedôvodné. Taktiež sa medzi odôvodnené potreby maloletého dieťaťa započítavajú výdavky na hygienu, ako sú plienky, vlhčené utierky, detská kozmetika, ktoré sú taktiež vo výške požadovanej matkou neopodstatnené. Je prirodzené, že maloletému dieťaťu vzhľadom na jeho rast je potrebné zakupovať i detské oblečenie. Výdavky, na ktoré poukazuje matka vo svojom podaní (č.l. 267 spisu) sú však neprimerané a nadnesené. Matka dieťaťa tvrdí, že za obdobie od 10.03.2015 do 25.08.2015 vynaložila na maloletého U. čiastku 3.095,30 Eur, čo je v priemere 552,73 Eur mesačne, z toho dôvodu z uvedenej sumy požaduje od otca dieťaťa polovicu, a to 276,37 Eur mesačne. Okresný súd však akcentoval, že v uvedenom "rozpise" matka zahrnula i výdavky celej rodiny, náklady vynaložené pre celú domácnosť. Ďalšie náklady ako prebaľovacia taška, letná vložka do kočíka, vlnená vložka do kočíka, nákup nového kočíka, ak aj hojdačka, box + hrniec, čalúnenie kočíka sú podľa názoru súdu tiež neodôvodnené. Samotná matka v priebehu konania nevedela reálne vyčíslit skutočné odôvodnené potreby maloletého dieťaťa vo výške 552,00 Eur, na úhrade ktorých by sa podieľal otec dieťaťa výživným vo výške 276,37 Eur. Skutočnosť, že matke dieťaťa pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť a jej náklady na seba, ako aj na druhé dieťa sú značné, najmä v súvislosti s nevyhnutným cestovaním z Ružomberka do Martina, neodôvodňujú, aby súd určil výživné na maloletého U. vo vyššej sume, nakoľko tieto tvrdenia sú vo vzťahu k určeniu výživného z strany otca maloletého U. irelevantné. Otec dieťaťa má zo svojho príjmu zabezpečiť výživu svojho maloletého dieťaťa a nie uhrádzať zvýšené finančné výdavky matky dieťaťa v súvislosti s narodením maloletej dcéry M., voči ktorej má zákonnú vyživovaciu povinnosť jej manžel Ing. U. M..

Z uvedeného dôvodu okresný súd potom zaviazal otca na platenie výživného vo výške 140,00 Eur mesačne, ktoré je postačujúce na úhradu všetkých odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa a v ostatnej časti prevyšujúcej priznané výživné súd jej návrh ako nedôvodný zamietol, keďže neboli preukázané reálne potreby maloletého dieťaťa, ktoré by naň odôvodňovali určenie vyššieho výživného. Okresný súd konštatoval, že otec dieťaťa dostatočne preukázal svoje majetkové pomery, v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine, a to predložením daňových priznaní jednotlivých spoločností, účtovných závierok, v ktorých zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve ukladá účtovným jednotkám povinnosť účtovať majetok, záväzky, náklady, výnosy, výdavky a príjmy. Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. Vychádzajúc z toho, že doposiaľ tieto účtovné záznamy neboli spochybnené ani vyvrátené, súd I. stupňa mal za to, že otec dieťaťa si svoju povinnosť splnil riadne. Konštatoval pritom, že súd nemá inú možnosť než všetky okolnosti preukazované zo strany povinnej osoby, ktorá má príjem z inej než závislej činnosti posúdiť práve z daňového priznania v spojení s príslušnými účtovnými závierkami. V danom prípade súd nemal zákonný podklad na prezumovanie nesprávneho daňového priznania, t. j. že v ňom nie sú uvedené všetky dosiahnuté príjmy, pokiaľ ide o výdavky, súd je oprávnený preskúmať ich z hľadiska opodstatnenosti. Jediným takým výdavkom, na ktorý poukazovala matka dieťaťa, bolo zakúpenie motorového vozidla pre spoločnosť TRADEKON, s.r.o., ktoré je však potrebné za účelom výkonu podnikateľskej činnosti otca dieťaťa.

Počiatok platenia výživného súd určil od podania návrhu na súd, teda od 13.02.2015 v súlade s ustanovením § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keď neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd priznal výživné späťne, t. j. od narodenia maloletého dieťaťa, s uvedenou otázkou sa už vysporiadal i Krajský súd v Žiline vo svojom zrušujúcom uznesení. Z toho dôvodu vzniklo otcovi dieťaťa zameškané výživné za obdobie od 13.02.2015 do vyhlásenia rozsudku vo výške 256,05 Eur (pomerná časť výživného za mesiac február vo výške 75,00 Eur, po odpočítaní zaplateného zameškaného výživného za mesiac február 2015 vo výške 58,95 Eur a výživné za mesiace marec až október 2015, t. j. 8 mesiacov po 140,00 Eur po odrátaní zaplateného výživného 8 x 110,00 Eur, rozdiel = 240,00 Eur). Zameškané výživné súd uložil odporcovi zaplatiť k rukám matky dieťaťa do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať, je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv a jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, v danom prípade je to matka, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa

vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi. Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom je jednou zo zložiek rodičovských práv a povinností, ktoré vychádza z čl. 41 ods. 4 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Ide o obojstranné právo. Jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj právo dieťaťa na starostlivosť zo strany jeho rodiča. Rodič, ktorý nemá maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, resp. s ním nežije v spoločnej domácnosti, je v prevažnej miere vylúčený zo sústavného výkonu rodičovských práv a povinností. Realizáciou styku s ním však dochádza k ich výkonu, preto je styk rodiča s maloletým dieťaťom významným faktorom ovplyvňujúcim jeho ďalší život. Je potrebné v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa dbať za každých okolností na to, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí. Záujem maloletého dieťaťa spravidla bez pochybností vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľal nielen jeden rodičov, a to ten, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, nakoľko jeho výchovné predpoklady majú zahrňovať aj to, aby uznal roľu a dôležitosť druhého rodiča v živote maloletého dieťaťa. Pretože tento druhý z rodičov, ktorý nemá dieťa v osobnej starostlivosti má tiež nezastupiteľné právo podieľať sa postupne na jeho vyvíjajúcej sa životnej orientácii. Vo veciach úpravy styku sa prioritizuje dohoda rodičov. V prípade, ak k dohode nedôjde, je úlohou súdu nájsť vhodné riešenie a upraviť styk rodiča s maloletým dieťaťom. V zmysle záverov zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline, prvostupňovým súdom stanovený rozsah stretávania otca s maloletým dieťaťom (každá streda v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod.) je nepostačujúci, z toho dôvodu by bolo vhodné upraviť styk otca s dieťaťom aj počas víkendov, zároveň je potrebné prihliadnúť na vek dieťaťa a pokiaľ dieťa nezíska citovú väzbu ku svojmu otcovi je namieste, aby styk prebiehal za prítomnosti matky. Primárne je potrebné rešpektovať denný režim maloletého U., pričom matka je povinná svoje záležitosti vo vzťahu k dcére usporiadať si tak, aby otcovi umožnila styk s dieťaťom. Je prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove ich maloletého dieťaťa. Matka nemôže brániť otcovi v styku s dieťaťom, je povinná vytvárať podmienky pre hladký priebeh týchto stretnutí. Vzhľadom na vek maloletého dieťaťa, jeho denný režim a potrebu vytvorenia vzťahu medzi otcom a maloletým U. okresný súd upravil stretávanie otca s maloletým dieťaťom každý štvrtok v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. a každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. s tým, že prvé štyri stretnutia sa uskutočnia v mieste bydliska maloletého dieťaťa za prítomnosti matky dieťaťa a nasledujúce stretnutia v neprítomnosti matky dieťaťa a mimo bydliska maloletého dieťaťa. Okresný súd tiež poznamenal, že obom rodičom by malo v prvom rade ísť o záujem a blaho maloletého dieťaťa, aj napriek tomu, že matka dieťaťa uzavrela manželstvo s iným mužom a z tohto zväzku pochádza maloletá dcéra M.. Biologickým otcom maloletého U. je stále jeho otec, preto je potrebné rozvíjať citové väzby medzi otcom a synom. Tieto vzťahy možno rozvíjať a budovať len na základe pravidelných stretnutí, a to v rozsahu minimálne dvakrát do týždňa. Matkou dieťaťa navrhované stretávanie každú druhú sobotu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. nezabezpečuje dostatočný priestor na vytvorenie vzťahu medzi otcom a synom. Stretnutia každý druhý týždeň v sobotu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. a odstup medzi jednotlivými stretnutiami je neprimerane dlhý, pre zintenzívnenie vzťahu medzi otcom a synom je potrebné kratšie a častejšie stretnutie, tak aby si maloletý U. navykol na svojho otca. Vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti, najmä vzhľadom na vek maloletého dieťaťa a skutočnosť, že je od narodenia v osobnej starostlivosti svojej matky a prakticky so svojím otcom sa kontakty realizovali minimálne, je potrebné, aby pri prvých stretnutiach bola prítomná i matka dieťaťa, avšak bez prítomnosti jej manžela, vzhľadom k tomu, že jeho prítomnosť by mohla pôsobiť rušivo na priebeh celého stretnutia. Matka dieťaťa je určitým bodom istoty pre maloletého U. a s jej pomocou by sa mal vytvoriť vzťah medzi otcom a synom, k tomuto je však potrebná aj aktívna spolupráca matky. Z vyjadrení oboch rodičov maloletého dieťaťa vyplýva, že medzi nimi existuje konfliktná komunikácia, v ich komunikácii chýba vzájomná tolerancia, úcta a slušnosť. Obaja rodičia vo svojich prejavoch zvyrazňujú svoj záujem o maloleté dieťa, avšak vo vzájomnej komunikácii neboli ochotní urobiť nič v záujme toho, aby si vytvorili taký spôsob primeranej a slušnej komunikácie, ktorá by umožnila rozumné riešenia každodenných problémov súvisiacich s výchovou maloletého dieťaťa. Pretrvávajúcimi nedorozumeniami, vyvolávaním konfliktných situácií, neochotou rešpektovať jeden druhého pri riešení rodičovských práv obidvaja rodičia ubližujú najviac svojmu maloletému synovi U.. Je preto dôležité, aby sa obidvaja rodičia snažili o maximálnu tolerantnú spoluprácu pri realizácii jednotlivých stretnutí, aby sa v záujme lásky k svojmu dieťaťu pokúsili o obojstranné rešpektovanie jeden druhého s cieľom riešiť záujmy a potreby svojho dieťaťa.

Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Uznesením okresného súdu č.k. 5P/11/2015-528 okresný súd opravil IV. výrok napadnutého rozsudku rozsudku tak, že upravil styk otca s maloletým U. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom každý štvrtok v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. a každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. s tým, že prvé štyri stretnutia sa uskutočnia v mieste bydliska maloletého dieťaťa a za prítomnosti matky maloletého dieťaťa, nasledujúce stretnutia v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa a mimo bydliska maloletého dieťaťa.

V dôvodoch tohto rozhodnutia uviedol, že postupom v zmysle ust. § 164 O.s.p. opravil zrejmu nesprávnosť, keď vo výroku svojho rozhodnutia uviedol nesprávny deň stretávania sa otca s maloletým, kde namiesto vo štvrtok bolo nesprávne uvedené v utorok.

Proti tomuto rozsudku (v spojení s jeho opravným uznesením) podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že odvolací súd uloží otcovi maloletého dieťaťa prispievať na výživu maloletého U. sumou 276,37 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k jej rukám, zameškané výživné od 13.02.2015 do vyhlásenia rozsudku uloží otcovi uhradiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a súčasne upraví styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým U. každý štvrtok v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. a každú sobotu v párnom týždni v čase od 10.00 hod. do 12.00 hod. v mieste bydliska dieťaťa za prítomnosti matky maloletého dieťaťa.

Uviedla, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Primárne namietala, že hoci sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nedostatočne zistil skutkový stav veci pred rozhodnutím o výške výživného na maloleté dieťa. Konštatoval, že v porovnaní s prvým meritórnym rozhodnutím súdu mal tento preukázaný viac ako dvojnásobný príjem otca oproti predchádzajúcim zisteniam (sumu 969,60 Eur mesačne), avšak oproti predchádzajúcej sume 455,00 Eur mesačne, pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca sa tento rozdiel prejavil len minimálne, keď súd určil výživné na dieťa v sume 140,00 Eur mesačne, namiesto pôvodne stanovených 110,00 Eur mesačne. V celom odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je uvedená výška príjmov otca, z ktorej súd vychádzal pri určení výšky vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu, čo spôsobuje neprehľadnosť a nezrozumiteľnosť napadnutého rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tiež nie je zrejmé, ktoré výdavky matky na výživu maloletého dieťaťa súd považoval za opodstatnené (do akej výšky), a ktoré už nie. Rovnako u otca nebol vyhodnotený výdavok otca na zakúpenie osobného motorového vozidla zn. Mercedes Benz ML 320 CDI v roku 2015, tento výdavok bol akceptovaný ako dôvodný, hoci nebola v konaní preukázaná jeho skutočná kúpna cena. Nie je zrejmé ako súd dospel k záveru, že matka zahrнула do výdavkov maloletého aj výdavky celej rodiny. Viaceré výdavky matka započítala na výživu maloletého U. len v 1 keďže ide napr. o súrodenecký kočík a využívala ho aj jej dcéra. Výpoveď matky maloletého dieťaťa súd nevyhodnotil dostatočne, keďže závery, napr. výdavky na cestovné Ružomberok - Martin sú už neaktuálne, nakoľko dcéra matky je už v domácej starostlivosti. Súd opakovane vzal za svoju argumentáciu otca, že nie je povinný uhrádzať zvýšené výdavky matky súvisiace s narodením jej dcéry a taktiež mal uviesť akú výšku odôvodnených potrieb dieťaťa bral do úvahy a v akom pomere určil podiel otca na takýchto nákladoch, keďže je zrejmé, že matka vykonáva celodennú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Keďže v odôvodnení rozsudku nie sú uvedené ktoré výdavky a v akej výške považoval súd za určujúce pre zistenie odôvodnených potrieb dieťaťa a taktiež žiadna suma týchto potrieb a rovnako nie je v ňom uvedený ani príjem otca, z ktorého súd vychádzal, táto okolnosť spôsobuje aj do budúcnosti nemožnosť zistenia, či došlo k zmene pomerov, či už na strane otca alebo maloletého dieťaťa v prípadnom konaní o zmene výšky výživného na maloletého U.. Nielen odôvodnené potreby dieťaťa sú kritériom pre určenie výšky výživného. Keďže otec má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, okresný súd sa mal riadiť pri rozhodovaní v predmetnej veci aj ust. § 63 ods. 2 Zákona o rodine. Uvedené ustanovenie Zákona o rodine predpokladá zisťovanie výdavkov v súvislosti s podnikateľskou činnosťou a posúdenie ich opodstatnenosti vo vzťahu k určeniu výživného a nemá nič spoločné s opodstatnenosťou výdavkov podľa daňových predpisov. Je zrejmé, že daňový úrad by nepreveroval kúpu osobného motorového vozidla otca zn. Mercedes Benz ML pre jednu z obchodných spoločností, no v konaní o určení výživného mal súd posudzovať, či toto auto bolo nevyhnutným výdavkom, či ho bolo potrebné vynaložiť a mal zisťovať okolnosti, za akých ku kúpe tohto vozidla došlo a podobne. Okresný súd bez toho, že by bol skúmal výdavky zo živností a obchodných spoločností otca, považoval všetky výdavky otca za oprávnené a opodstatnené, pričom k takýmto záverom by sa mohol v skutočnosti

dopracovať len keby tieto výdavky mal k dispozícii. V predmetnom konaní tak tomu nebolo a dokazovanie v tomto smere nebolo vykonané. Matka sa preto k týmto výdavkom ani nemohla vyjadriť. Zdôraznila, že nevidela ani jeden z dokladov týkajúcich sa podnikania otca. Vzhľadom na vysoké obraty spoločnosti otca mal súd podľa názoru odvolateľky vykonať dokazovanie za účelom preskúmania opodstatnenosti výdavkov uskutočniť. Okresný súd však nevykonal podstatnú časť dôkazov, ktoré matka navrhovala za účelom zistenia majetkových pomerov otca. Len výdavok na kúpu vyššie uvedeného motorového vozidla predstavoval sumu 11.500,00 Eur. Prvostupňový súd sa teda dôsledne neriadil ust. § 120 ods. 2 O.s.p. viažuce sa k predmetu tohto konania. Pokiaľ bol aj toho názoru, že výdavky matky na maloletého uvádzané matkou sú nedôvodné, mal v tomto smere vykonať dokazovanie. Odvolateľka zdôraznila, že len pokiaľ ide o základné potreby dieťaťa (lieky, hygienické potreby, plienky, kojenecké mlieko, osobitná strava - kaše, mliečne doplnky, čaje, ovocie), výživné určené súdom otcovi nepokryje ani tieto náklady a rozhodne nezohľadňuje ani znenie ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine, t.j. osobnú starostlivosť matky o dieťa.

Pokiaľ ide o súdom určený rozsah stretávania sa otca s maloletým, tento podľa názoru odvolateľky nevychádza z ničoho, čo v konaní vyšlo najavo a nekorešponduje s rozhodovacou činnosťou súdu v obdobných prípadoch. Tak otec ako aj kolízny opatrovník nenavrhovali taký rozsah stretávania ako ho určil súd. Za nedostatok akejkoľvek empatie a rešpektovania záujmu dieťaťa, odvolateľka považuje fakt, že po štyroch stretnutiach otca s dieťaťom, čo je celkovo v rozsahu 8 hodín, má byť dieťa vo veku 1 rok a 4 mesiace schopné odísť od matky a stráviť bez nej 2 hodiny, hoci má k nej silné citové puto. Takto realizovaný styk je nereálny. K rozvíjaniu väzieb medzi otcom a synom ťažko napomôže rozhodnutie súdu, ktoré dieťa vystaví zbytočnému stresu a tlaku zo zmeny prostredia a neprítomnosti matky. Súd v tomto smere nerešpektoval ani názor kolízneho opatrovníka prezentovaný na pojednávaní dňa 06.10.2015, ktorý uviedol, že stretnutia by sa mali realizovať v mieste bydliska matky a za jej prítomnosti. Ani otec nežiadal v rámci svojej výpovede styk s dieťaťom bez prítomnosti matky. Zároveň sa súd pri svojom rozhodovaní vôbec nevysporiadal so vzdialenosťou bydliska otca a matky (11 km jedna cesta, bežne v trvaní 20 až 25 minút). Takéto rozhodnutie súdu navyše narušuje možnosť matky tráviť s dieťaťom víkendy.

Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že odvolanie matky je zavádzajúce, plné poloprávd až nepráv. Príjmy otca maloletého dieťaťa boli preukazované v konaní daňovými priznaniami spolu s poznámkami k účtovnej závierke, teda kompletnou účtovnou dokumentáciou. Samotná matka vo svojich vyjadreniach je rozporná, keď na jednej strane chce využívať údaje z príjmovej časti týchto dokumentov, ale nechce brať do úvahy výdavkové účty. V celom konaní sa opomína základné právo otca na styk s dieťaťom, ktorý sa od začatia súdneho konania s maloletým U. stretol len raz, aj to v prítomnosti matky v mieste jej trvalého bydliska. Matka účelovo vytvára obraz, že je časovo zaneprázdnená druhým dieťaťom, hoci je ju možné takmer každý deň stretnúť v meste. Stretávanie otca s dieťaťom za prítomnosti matky nie je potrebné. Posledný styk otca s dieťaťom sa uskutočnil v mesiaci september 2014 bez prítomnosti matky, pričom dieťa bolo vtedy v útlejšom veku. Hoci rozhodnutia vo veciach maloletých majú vlastnosť predbežnej vykonateľnosti, matka túto okolnosť zjavne ignoruje.

Nadobudnutie vozidla a jeho cenu otec preukázal v konaní zmluvou o pôžičke, ktorú založil do spisu. Otec tiež založil do spisu jeho SMS komunikáciu s matkou dieťaťa, z ktorej je zrejmé, že celé konanie je účelové a matka sa snaží o zvyšovanie sumy výživného, hoci to nie je v možnostiach a schopnostiach otca. Jeho výška je neopodstatnená tiež s prihliadnutím na bežné mesačné výdavky na dieťa. Nákupy výbavičky pre druhé dieťa, súrodenecký kočík v hodnote 1.000,00 Eur považuje otec za neopodstatnené náklady. Samotná matka uviedla, že nákupy platí manželovou platobnou kartou. Ak matka aktuálne žije v nadštandardných podmienkach, podieľa sa na životnej úrovni maloletého dieťaťa aj ona. Hmotno-právnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovane rozhodnúť o výživnom na maloleté dieťa je zmena pomerov. Z tohto hľadiska musí súd skúmať a porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane maloletého dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovni rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné ako aj občasné výdavky dieťaťa v súvislosti so štúdiom a jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Na strane povinnej osoby musí súd skúmať, porovnávať a preukázať zmenu pomerov, prípadne dôjsť k záveru, že k zmene pomerov nedošlo v súvislosti s porovnaním príjmami povinnej osoby, s príjmami druhého rodiča maloletého dieťaťa, počtom vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu práce a pod. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako

objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorý sa prezentuje navonok. Pri zmene pomerov musí súd vždy prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine). Na strane druhej súd podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Záujem dieťaťa mal by byť vždy prvoradým záujmom. Povyšovanie svojich záujmov nad záujem dieťaťa by nemal byť prípustný a dovolený. Rozsudok okresného súdu spĺňa všetky tieto kritériá. Súd v ňom správne vyhodnotil podstatné skutočnosti, ktoré aj správne odôvodnil.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že maloletý U. je vo veku 1,5 roka. Má odôvodnené výdavky na stravu, výdavky na jeho osobnú hygienu, ošatenie, hračky a nemá závažné zdravotné problémy, ktoré by vyžadovali zvýšené výdavky na zakupovanie liekov. Pri určení výšky výživného zároveň prvostupňový súd vychádzal z majetkových a zárobkových pomerov, ktoré boli zistené z daňových priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby, ktoré predložil otec maloletého. Na základe týchto vykonaných dôkazov súd ustálil výšku vyživovacej povinnosti otca k maloletemu dieťaťu na sumu 140,00 Eur. Vzhľadom na vek maloletého dieťaťa, jeho odôvodnené potreby a s prihliadnutím na preukázané zárobkové a majetkové pomery na strane otca, kolízny opatrovník navrhol, aby výška výživného bola stanovená na sumu 160,00 Eur. Pokiaľ matka poukazovala na výdavky, ktoré vynaložila na maloletého, niektoré boli vynaložené len jednorazovo a niektoré boli aj neodôvodnené. Čo sa týka úpravy stretávania sa otca s maloletým, podľa názoru kolízneho opatrovníka súdom určený rozsah stretávania otca so synom je postačujúci. Pokiaľ matka v opravnom prostriedku uvádza, že aj ona má právo tráviť so synom víkendové dni a poukazuje na skutočnosť, že maloletý nemá k otcovi vytvorený žiadny vzťah, kolízny opatrovník sa s jej tvrdením stotožnil, a preto navrhol, aby odvolací súd zmenil úpravu styku otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým U. každý štvrtok v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. a každú sobotu a nedeľu v párnom týždni v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. zatiaľ za prítomnosti matky a v mieste bydliska matky.

Matka vo svojom vyjadrení k vyjadreniu otca i kolízneho opatrovníka zotrvala na svojich tvrdeniach uvedených vo svojom opravnom prostriedku. Zdôraznila, že z ust. § 63 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že je povinnosťou súdu skúmať výdavky na strane otca, nakoľko tento má príjem z inej ako závislej činnosti. Nakoľko súd sa v rámci vykonaného dokazovania nezaoberal posudzovaním výdavkov otca, nebol ním riadne zistený skutkový stav, čo bolo dôvodom na podanie odvolania matky. Zdôraznila, že má dve deti s malým vekovým rozdielom, preto je samozrejme časovo náročné zvládnuť starostlivosť o ne. Nikdy však netvrdila, že by sa syn s otcom nemohol stretávať pre jej časovú zaneprázdnenosť. Práve naopak, napriek tomu navrhla a súhlasila, aby stretnutia prebiehali za jej prítomnosti, aby bol ich priebeh čo najpokojnejší. Hoci sa otec s prítomnosťou matky na týchto stretnutiach stotožnil, súd úplne mimo rámca dokazovania rozhodol, že po krátkom čase, celkovo po 4 stretnutiach, sa syn má stretávať s otcom už bez jej prítomnosti, čo je pri tak malom dieťati neobvyklé a v rozpore s rozhodovacou činnosťou Okresného súdu Ružomberok v iných konaniach, no najmä v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. Naposledy sa otec stretol so synom v septembri 2014. V tom čase malo dieťa asi 2 mesiace a bolo v kočíku. V súčasnosti má však 1,5 roka, vníma svoje okolie inak ako predtým a je na matku citovo naviazané. Preto odlúčenie od nej a odchod z miesta, kde má domov, nemôže mať pozitívny vplyv na jeho vývoj.

Pokiaľ ide o cenu vozidla, matka nemá vedomosť o tom, že by bola na pojednávaní oboznamovaná akákoľvek zmluva v súvislosti s jeho nadobudnutím. Otec len pred súdom konštatoval, že sa to netýka tohto konania a nemá sa vôbec čo nejakým spôsobom o to zaujímať, pretože je to iný právny subjekt. Následne ohľadne sumy, za ktoré predal predchádzajúce dvojročné vozidlo uviedol, že je to predmetom obchodného tajomstva. Práve tieto nedostatky viedli okresný súd k nesprávnym skutkovým záverom. V podanom vyjadrení sa otec odvoláva na zmluvu o pôžičke, predložil však kúpnu zmluvu, ktorej údaje sú sčasti začíernené, čo len potvrdzuje tvrdenia matky, že nemá záujem na riadnom zistení skutkového stavu.

Matka opätovne poukázala na náklady syna tak ako ich vyčíslila v priebehu konania ako aj skutočnosť, že súrodenecký kočík zahrnula do nákladov len v rozsahu jednej polovice. Prezentované stanoviská a vyjadrenia otca v priebehu konania potvrdzujú len tvrdenie matky, že otec má priestor a možnosti na

vyššie platby výživného než bolo súdom určené. Má zrejme dôvody, pre ktoré nechce, aby súd skúmal opodstatnenosť jeho výdavkov v rámci podnikania, čo by zrejme preukázalo jeho skutočné majetkové pomery. Výživné určené okresným súdom preto nespĺňa pritom zákonné kritériá.

Vyjadrenie kolízneho opatrovníka k odvolaniu len potvrdzuje tvrdenia matky o nedostatočne zistenom skutkovom stave súdu v prejednávanej veci. V časti je nepresné, pokiaľ sa vyjadril k výdavkom matky, ktoré považoval za jednorazové a nedôvodné, no bližšie ich nešpecifikoval. Na strane druhej sa stotožnil s odvolaním matky, ktorá žiadala, aby sa dieťa stretávalo s otcom v jej prítomnosti.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu z dôvodov uvedených v odvolaní, a tiež v rozsahu podľa § 212 ods. 2 písm. a), b) O.s.p. a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov.

Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je teda vždy vecou súdov (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania.

V konaní vo veciach maloletých, ktoré možno začať bez návrhu, sa však súd naďalej spravuje vyšetrovacou zásadou, v ktorej dôsledkom je primárna zodpovednosť súdu za zistenie skutkového stavu, ktorá je jeho povinnosťou, ktorú bude musieť splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivitu účastníkov (§ 120 ods. 2 O.s.p.). Pokiaľ teda matka vo svojom opravnom prostriedku poukazovala na procesné návrhy účastníkov i kolízneho opatrovníka v tomto konaní, odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že súd v tomto konaní veciach nie je viazaný návrhmi účastníkov. Musí však dôsledne vychádzať z hmotnoprávnej úpravy týkajúcej sa prejednávanej veci.

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akékoľvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania.

Prvostupňový súd však pri svojom rozhodovaní o výživnom nedôsledne aplikoval ust. § 63 ods. 2 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. V tomto prípade zákon nepriamo ukladá súdu pri každom rozhodovaní o výživnom pre dieťa preskúmať dôvodnosť výdavkov uplatnených v daňovom priznaní, ktoré ako odpočítateľná položka znižujú daňový základ. Až po ich zistení možno rozhodnúť, ktoré z nich je nevyhnutné vynaložiť a v akom rozsahu v súvislosti so zárobkovou činnosťou povinného. Pritom nevyhnutnosť je v zmysle zákona najnižšia možná miera dôvodnosti. Z tohto aspektu je súd povinný preskúmať všetky daňové výdavky povinného a po ich prehodnotení vyvodiť predpokladaný príjem, aký by bol povinný dosiahol, ak by iné než nevyhnutné výdavky nerealizoval. Súd má povinnosť vyvodiť schopnosti a možnosti u povinného z predpokladaného

príjmu získaného navýšením jeho daňového základu o sumu uplatnených podľa daňových predpisov, ktoré však nie sú nevyhnutné výdavky podľa Zákona o rodine. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by okresný súd uvedeným spôsobom skúmal príjem otca. Aktuálne príjmy otca musia byť pritom zistené tak, aby odrážali stav v čase rozhodovania súdu (§ 154 ods. 1 O.s.p.).

Netreba pritom opomenúť fakt, že ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine).

Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Musí z neho vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V záujme preskúmateľnosti zdôvodnenia právneho posúdenia veci je rovnako potrebné, aby súd v odôvodnení rozsudku presvedčivými argumentmi vyvrátil právne nesprávne námietky účastníkov. Všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Z formulácie § 132 O.s.p. možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napríklad prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať vôbec.

Hoci prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí uviedol množstvo dôkazov, z ktorých vychádzal pri vydaní napadnutého rozhodnutia, vykonané dokazovanie nevyhodnotil dostatočným spôsobom. Vo svojej následnej argumentácii nedostatočne vysvetlil vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Námietka matky o tom, že prvostupňový súd nedostatočne ustálil príjem otca je preto dôvodná. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku totiž nevyplýva, akú výšku priemerného mesačného zárobku otca, súd ustálil, a teda z ktorej vychádzal pri určení výživného na maloletého U.. Rovnako treba ustáliť výšku odôvodnených potrieb dieťaťa (t.zn. ktoré súd považuje za opodstatnené a ktoré už nie). Tak ako správne poukázala matka vo svojom opravnom prostriedku do budúcnosti by tak nebolo možné porovnať zmenu na strane pomerov otca a tiež zmenu v odôvodnených potrebách na strane maloletého dieťaťa. Pokiaľ sa týka úpravy styku otca s maloletým synom, odvolací súd opakovane poukazuje na svoju argumentáciu uvedenú v uznesení sp. zn. 6CoP/31/2015 zo dňa 30.06.2015. Matka nemôže otcovi brániť v styku s dieťaťom. Z obsahu spisu však vyplýva, že sama vlastným správaním dlhodobo pôsobila práve opačne a dosiahla to, že v súčasnosti je otec pre dieťa cudzí človek. Matka je preto povinná podrobiť sa rozhodnutiu súdu v tom smere, že otec sa bude s dieťaťom stretávať dvakrát do týždňa, z toho jeden deň počas víkendov. Netreba opomínať fakt, že matka je aktuálne na materskej dovolenke, a teda celé ostatné dni trávi s dieťaťom. Hoci matka formálne deklaruje práva otca, reálne sa im nechce prispôbiť a rešpektovať ich. Naďalej však nemôže izolovať otca od maloletého U.. Matka má povinnosť podieľať sa na riadnom vybudovaní vzťahu otca s maloletým synom, ktorý s otcom od jeho narodenia nežije v spoločnej domácnosti. Je preto povinnosťou matky zabezpečiť si svoje ostatné rodinné záležitosti tak, aby umožnila pravidelne otcovi styk so synom. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že v konaní vo veciach maloletých, súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, a preto je právne irelevantné, či a v akom rozsahu sa otec domáhal svojím návrhom úpravy styku s maloletým synom a čo navrhoval kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, či matka. Primárne súd nesie zodpovednosť za zistenie skutkového stavu v tomto konaní a túto si bude musieť splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivitu účastníkov (§ 120 ods. 2 O.s.p.).

Vzhľadom na okolnosť, že maloletý U. aktuálne otca prakticky nepozná, je vhodné, aby sa otec počas prvých šiestich mesiacov stýkal so synom dvakrát do týždňa za prítomnosti matky. Až následne bude možné hovoriť o vybudovaní si jeho vzťahu s maloletým synom a následne sa bude môcť v tomto prípadne väčšom rozsahu stretávať s dieťaťom aj sám, bez prítomnosti matky. Túto okolnosť je však potrebné priamo upraviť aj vo výroku rozsudku o úprave styku tak, aby bolo zrejmé, kedy a kde si otec dieťa od matky prevezme a kedy a kde je povinný ho matke naspäť odovzdať.

Nesprávnosť postupu prvostupňového súdu však odvolací súd videl aj v tom, že napriek výroku rozsudku vyhlásenému na pojednávaní, prvostupňový následne súd zmenil deň stretávania sa otca s dieťaťom, čo nemožno považovať za zrejmé nesprávnosť. V tomto smere odvolací súd poukazuje na ustálenú judikatúru súdov publikovanú pod R 37/1969, z ktorej vyplýva, že opraviť rozsudok podľa § 164 O.s.p. je možné iba v prípadoch, že ide o chyby v písaní a v počítaní a ďalej tiež o chyby, ktoré sú ako zrejmé nesprávnosti podobného pôvodu ako chyby v písaní a počítaní, t.j., ku ktorým došlo len zjavným

a okamžitým zlyhaním duševnej či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku, a ktoré sú každému zrejmé; zrejmosť takej nesprávnosti vysvitá najmä z porovnania výroku rozsudku s jeho odôvodnením, prípadne aj z iných súvislostí. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že okresný súd nemohol opravným uznesením zmeniť obsah výroku vyhláseného rozsudku tak, že zmenil deň stretávania sa otca s maloletým U.. Pokiaľ tak učinil, jeho postup nebol správny.

Tým, že uvedené princípy neboli súdom prvého stupňa rešpektované, došlo jeho postupom k odňatiu možnosti konať pred súdom, t. j. procesným postupom sa účastníkom znemožnila realizácia ich procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

V dôsledku toho odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej (s výnimkou prvej vety výroku odvolaním nedotknutej) i v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f), h), a ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd (tak ako v predchádzajúcom rozhodnutí zo dňa 30.06.2015), opakovane poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na vek maloletého U. a dlhodobé odopieranie styku otca s dieťaťom zo strany matky, ktorého dôsledkom je absencia akéhokoľvek kontaktu otca so synom od mesiaca september 2014 je nevyhnutné, aby súd neodkladne ex offa upravil styk otca s maloletým U. predbežným opatrením na čas do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V ďalšom konaní okresný súd vzhľadom na čas rozhodovania doplní dokazovanie aj zistením príjmu otca za rok 2015 a odôvodnených potrieb maloletého U. s prihliadnutím na znenie ust. § 63 ods. 2 a 3 Zákona o rodine. Následne vo veci nariadi pojednávanie, na ktorom vykoná dokazovanie výsluchom účastníkov i listinnými dôkazmi, na ktoré poukazovali účastníci i v štádiu tohto odvolacieho konania, vyporiada sa aj s prípadnými ďalšími návrhmi účastníkov konania na doplnenie dokazovania. Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd opätovne vysporiada s otázkou výšky výživného na maloletého U. a nedoplatku otca na výživnom (s prihliadnutím na už otcom zaplatené sumy výživného) a vyčíslí prípadný dlh otca na výživnom. Zároveň súd upraví styk otca s maloletým U. s ohľadom na denný režim maloletého dieťaťa, a skutočnosť, že dieťa aktuálne svojho otca nepozná. Z tohto dôvodu je primeraným rozhodnutie súdu v tom znení, aby sa matka v prípade styku otca s dieťaťom počas prvých šesť mesiacov osobne zúčastnila týchto stretnutí. Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd vyporiada s otázkou nároku uplatneného matkou v návrhu na začatie konania a vykonané dokazovanie vyhodnotí v súlade s ust. § 132 O.s.p., pričom výsledky hodnotenia dôkazov zahrnie aj do odôvodnenia rozsudku tak, ako mu to ukladá ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a dostatočne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za rozhodné, preukázané, a z ktorých dôkazov vychádzal, a akými dôkazmi sa pri hodnotení dôkazov riadil. Ústavný súd SR už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03).

Z uvedeného vyplýva, že nepostačuje, ak okresný súd podrobne rozpíše obsah vykonaných dôkazov, pokiaľ tieto nevyhodnotí v súlade so zásadami upravenými v ust. § 132 O.s.p.

Pri svojom novom rozhodnutí je okresný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.) vysloveným vyššie.

V novom rozhodnutí o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov

3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e príпустné.